

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

vymezit rozsah osídlení na ploše staveniště. Zcela bez sídlištních objektů je východní a severní část prostoru stavby. Na východě jde o pruh o šířce 60 m podél silnice a dále v nejnižší severní části jsou jámy zjištěny až 80m od současné vodoteče Bělečského potoka. Naopak jižním a západním směrem osídlení pokračuje i mimo areál staveniště a lze předpokládat jeho pokračování.

Na zájmové ploše bylo celkem prozkoumáno 224 zahloubených objektů a 304 kůlových jamek. Pozitivně lze 98 jam přiřadit kultuře s LnK (od nejstaršího stupně až po šarecký stupeň) a 5 objektů náleží kultuře s MMK fází Ib, dalších 5 bylo s keramikou obou kultur. U zbývajících objektů nebyl získán dostatečně průkazný datovací materiál. Kromě blíže neinterpretovatelných sídlištních jam byly prozkoumány hliníky, pece s obdélnými předpečními jámami, či soujámí s pecemi po obvodě. Dále byly prozkoumány 3 jámy, které lze interpretovat jako dílny na zpracování ŠI. Z těchto objektů pochází soubor více než 8000 ks ŠI. V sídlištní jámě č. 243 náležející kultuře s LnK byl uložen pohřeb nedospělého jedince (věk 9-10 let) v anatomické poloze překrytý nádobami (LnK) a zrnětkami.

Velké množství kůlových jamek umožnilo v první fázi zpracování rekonstruovat 8 kůlových nadzemních staveb.

Na základě předběžného rozboru lze tedy prozkoumanou lokalitu zařadit především jako významnou pro poznání vývoje osídlení ve všech fázích kultury s LnK.

Miroslav Bálek, Andrea Matějčková, ÚAPP Brno

Resumé:

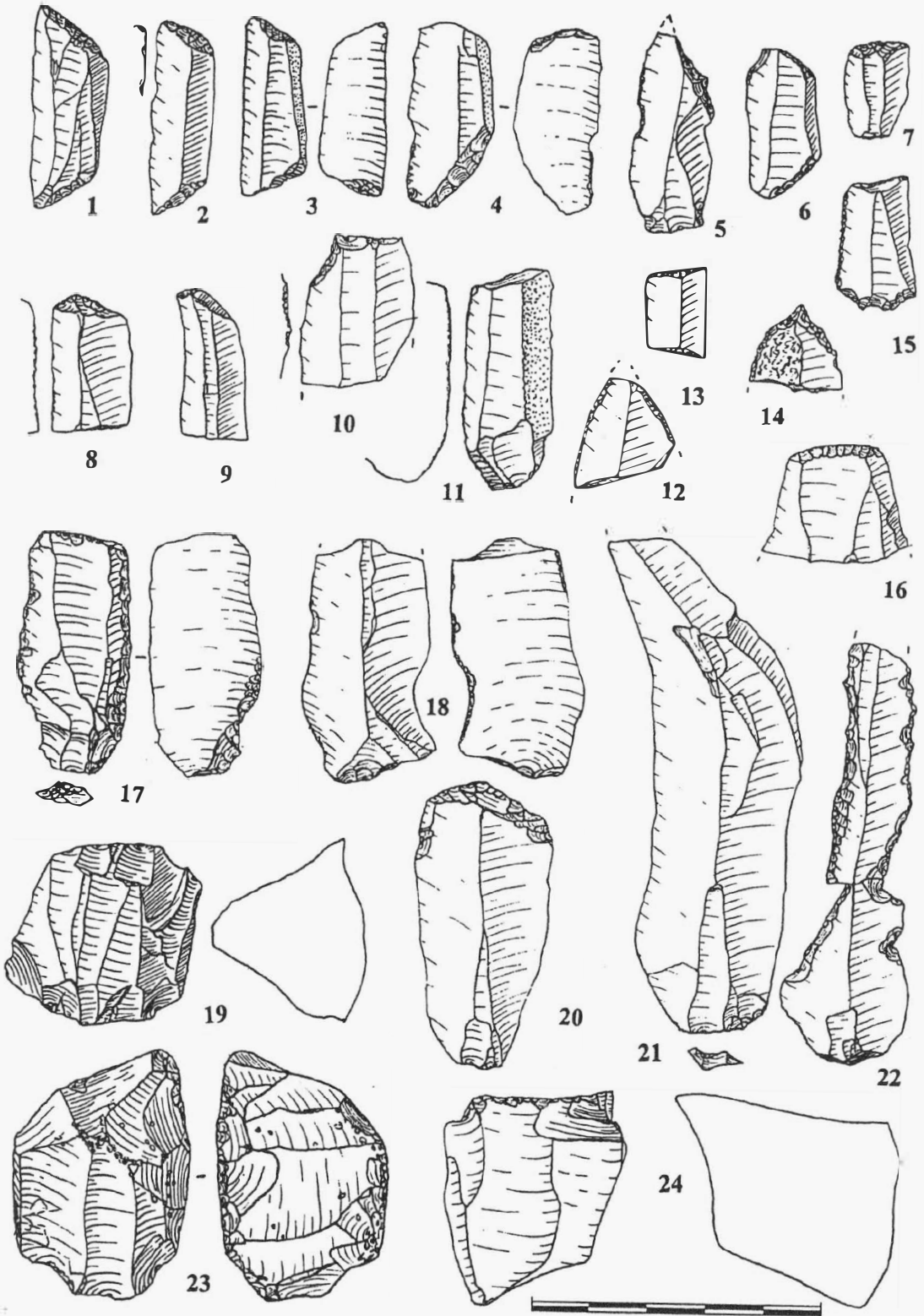
Kuřim (Bez. Brno-venkov). „Záhoří do klínů“, „U kopečku“. LBK, MÖG. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ (okr. Brno-venkov)

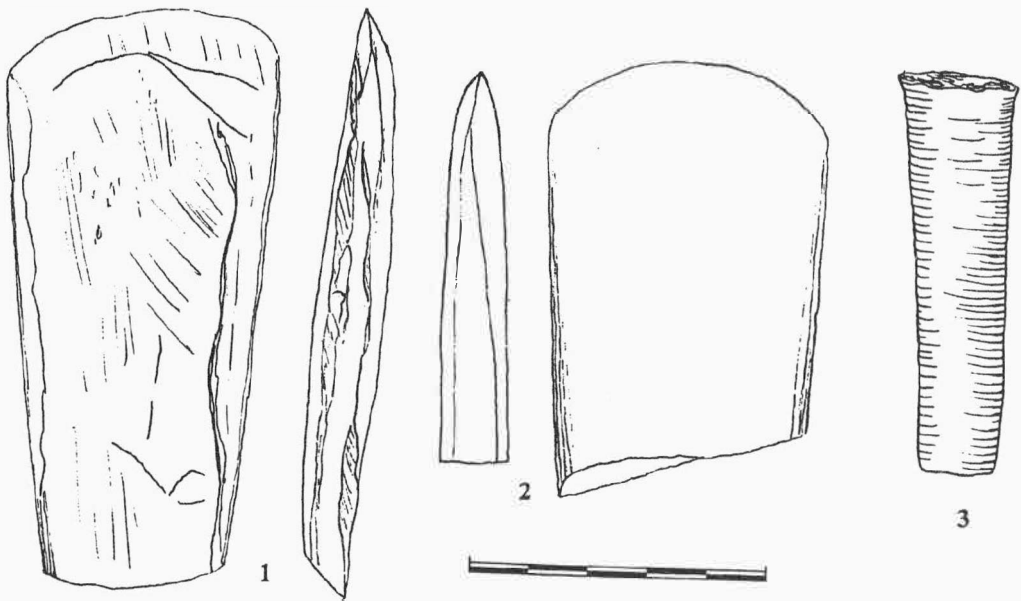
„Mokerský les“ a „Spálená seč“. Neolit, MMK IIa. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Osídlení lidem s MMK se ve výše uvedené poloze vázalo na zahliněnou depresi, v jejímž středu dříve pravděpodobně bývala permanentní vodní nádrž (Kos 1997). Objekty zde byly zahloubeny do podloží tvořeného splachovými hlínami. V tomto prostředí jsou jejich zásypy velice těžce rozeznatelné od okolí. Sediment neumožňuje dochování organických materiálů - kostí. Agresivita prostředí má vliv i na dochování keramiky - asi jedna polovina materiálu se ihned po vyzvednutí rozpadá. V prostoru, dosud nedotčeném skrývkami, je možno sledovat neolitickou kulturní vrstvu (prostor byl vždy zalesněn, nedošlo tudíž k porušení lokality vlivem zemědělských prací) projevující se zlomky keramiky. Je ovšem otázkou, zda v prostoru postiženém splachy je možno hovořit o skutečné kulturní vrstvě nebo se jedná o druhotně přemístěný materiál z objektů.

V průběhu roku 1996 byly prozkoumány čtyři objekty (O-196, O-296, O-396, O-496), z nichž tři tvořily nápadné seskupení a jeden byl situován poněkud jižněji. V prostoru mezi nimi lze v budoucnu předpokládat nálezy.

Obr. 1. Mokrá - lom, „Mokerský les“ a „Spálená seč“. Výběr štípané kamenné industrie - Selected chipped stone artifacts. 4,23: O-196; 2,17: O-296; 1,3,5-12,14-16,18-22,24: O-396; 13: povrchový nález

Obr. 2. Mokrá - lom, „Mokerský les“ a „Spálená seč“. Výběr broušené kamenné industrie - Selected polished stone artifacts. 2: O-296; 1,3: O-396

Výzkumem lokality byla získána bohatá kolekce štípané kamenné industrie vyrobené převážně ze silicitů severské proveniencí (obr.1) a ojedinělé doklady industrie broušené (obr.2). Z keramického inventáře se podařilo zrekonstruovat sérii čtyř nádob (obr.4:2-5). Na povrchu největší z nich se dochovaly zbytky červené malby, která kryla vnější i vnitřní stranu. V objektu O-396 byl nalezen zlomek venuše vyrobené z jemně plavené hlíny (obr.4:1)

Lokalitu je možno předběžně datovat na počátek mladšího stupně MMK - tedy IIa (Kos 1997). Výzkum bude v příštích letech pokračovat.

Obr. 3. Mokrá - lom, „U Obrázku“. Neolitický vrták - Neolithic borer

„U Obrázku“. Neolit. Ojedinělé nálezy. Záchraný výzkum.

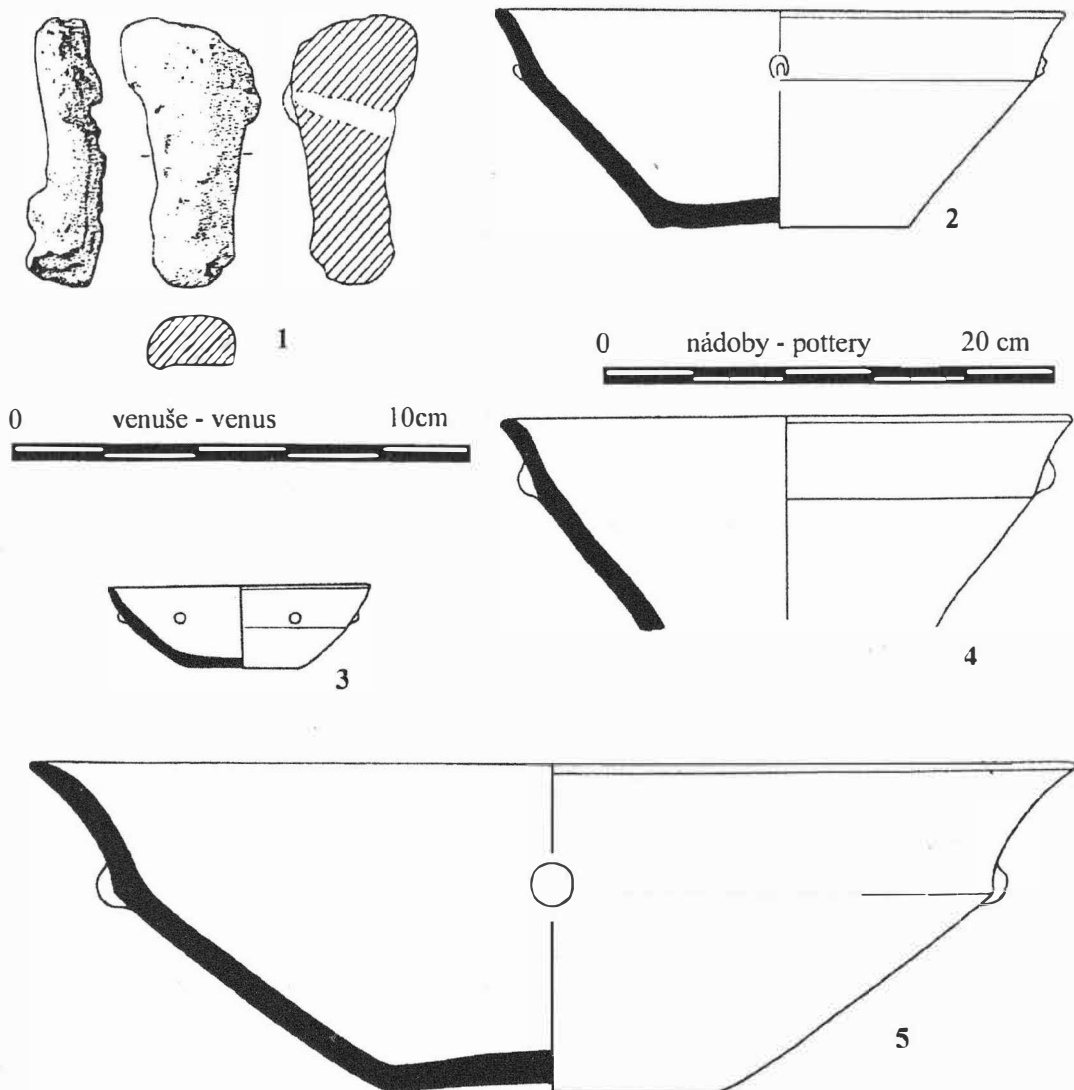
Na svažující se severní straně závrtu (viz kapitola Paleolit a mezolit - Mokrá) byl na souřadnici [2005,63] nalezen nepatinovaný artefakt - vrták se značně opotřebenou funkční

částí vyrobený ze silicitu z glacienních sedimentů (obr.3), který se typologicky hlásí k dřívějšími výzkumy prokázanému osídlení lidem s moravskou malovanou keramikou. S osídlením MMK lze ztotožnit ještě několik dalších nepatinovaných artefaktů vyrobených převážně z rohovce typu Olomučany a křídového spongiového rohovce.

Petr Škrdla, Lubomír Šebela, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Kos, P. 1997: Otevřená sídliště z mladého paleolitu a neolitu v jižní části Moravského krasu. Přehled výzkumů 1993-1994, 27-44.

Obr. 4. Mokrá - lom, „Mokerský les“ a „Spálená seč“. Keramika - Pottery.

Resumé:

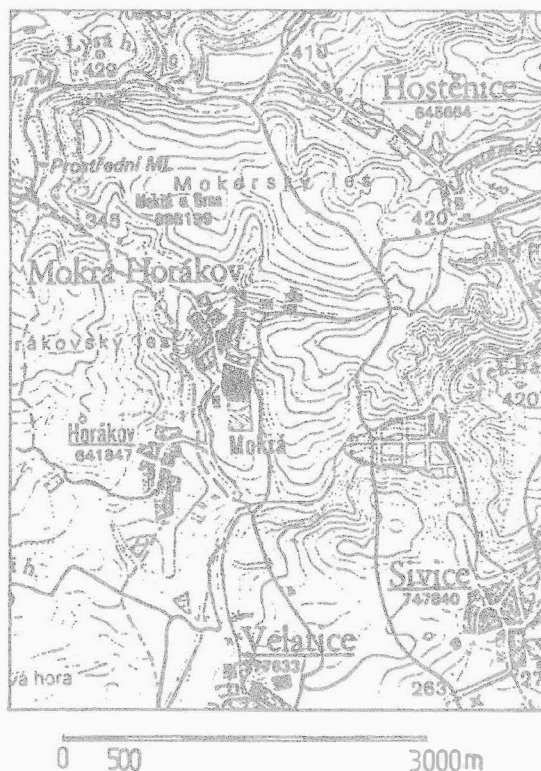
Rescue excavations at the endangered area in Mokrá limestone quarry yielded positive results at the Mokerský les-Spálená seč area. Settlement activities of the Moravian painted ceramic people (most probably stage IIa) were connected with a small clayish island surrounded by limestone pavements. A salvaged collection from four settlement units at this site is composed of chipped and polished stone industry together with pottery fragments. Three dishes, one of them with residues of red ochre cover (inside and outside) were reconstructed. The fragment of venus represents one from the most important artifacts from this site.

In another location - U Obrázku area, among paleolithic artifacts, only the Neolithic borer together with several other non patinated artifacts made from Olomučany hornstone and spongolite were excavated.

MOKRÁ (okr. Brno-venkov)

Široké. Neolit. Objekty. Záchraný výzkum.

Na přelomu roku 1994/1995 proběhly v rámci plynofikace a elektrifikace obce Mokrá rozsáhlé výkopové práce. Jedna z nich (přípojka el. pr.) zachytila SZ směrem od bloku č.p. 306 (parcela č. 510) dva pravěké objekty (ZM 1:10 000, list 24-41-22, v prostoru bodu vzdáleného 167 mm od Z s.č. a 272 mm od J s.č.). Jednalo se o sídlištní jámy z období kultury s MMK. Výkop elektrifikační rýhy neodkryl dokonale ani jediný celkový profil jámy. Získaný nálezový materiál představuje zlomky mazanice, zvířecí kosti a střepy z nádob. Z jednoho objektu pochází nález přepálené zmotěrky (kulmská droba). ŠI zde nalezena nebyla. Přínosem je zjištění, že se v místní půdě docela dobře zachovává osteologický materiál. U okolních lokalit (Mokrá-lom, Hručiřské pole, Skalka aj.) podobnou zachovalost kostí postrádáme. Je to zřejmě podmíněno existencí sprašových hlín, které ve zdejším prostředí vše dokonale odvápnují.

Obr. 1 - Mokrá (okr. Brno-venkov). Mapa s vyznačením místa nálezů neolitických objektů (černý puntík).